

MISTÄ PURUVEDEN VESIENHOITO KOOSTUU JA MITÄ SE VAATII

Reijo Jantunen

Pro Puruvesi ry

Kunniapuheenjohtaja

Puruvesi-seminaari

24.7.2026 Kerimäki Pääkanta

PURUVEDEN VESIENHOIDON OSA-ALUEET

1. Tilannekuvan muodostaminen ja ylläpito
2. Suunnittelu
3. Valuma-alueet
4. Vesialueet
5. Tutkimus- kehittämistoiminta
6. Ympäristökasvatus
7. Ranta-asukkaiden vapaaehtoistyö
8. Tiedottaminen
9. Verkostoituminen
10. Resurssointi
11. Johtaminen

TILANNEKUVAN MUODOSTAMINEN JA YLLÄPITO

vesinäytteet ja näkösyvyysmittaus

TILANNEKUVAN MUODOSTAMINEN JA YLLÄPITO

sinileväseuranta ja sedimenttitutkimukset

TILANNEKUVAN MUODOSTAMINEN JA YLLÄPITO

koekalastukset ja muu

Muu tilanneseuranta

- Pohjaeläintutkimukset
- Paikallisten ja vapaa-ajan asukkaiden havainnot
- Vertailu muihin kirkasvetisiin järviin
- Tutkimustulosten seuraaminen muilla kirkasvetisillä järvillä

PURUVEDEN TILAN SEURANNAN TILANNE JA NÄKYM

Koko Puruveden kattavista vesinäytteistä, näkösyvyysmittauksista ja sinileväseurannasta on noin 15 vuoden tulokset

- Hyvät perusteet analyyseille
- Jatkuvatoimisen mittausaseman poistuminen suuri heikennys
- Epävarmuutta vesinäytteiden oton kattavuudesta tulevaisuudessa

Koekalastukset ja sedimenttitutkimukset ovat olleet kertaluonteisia

- Kohtalaiset perusteet kalastorakenteen ja pohjasedimentin analyyseille
- Ei suunnitelmaa koekalastusten eikä sedimenttitutkimusten jatkumisesta

Kirkasvetisten järvien vesienhoidon erityispiirteisiin liittyvä tutkimuskehittämistoiminta vähäistä

- Tarvitaan lisää tutkimusta kirkasvetisten järvien tilamuutosten syistä

PURUVEDEN VESIENHOIDON SUUNNITTELU

Vastaanottaja
Etelä-Savon ELY-keskus

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
21.5.2021

Viite
1510055040-001

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS **VESIENHOIDON YLEISSUUNNITELMA** **PURUVEDEN KALATALOUSALUEELLE**

Puruveden vesienhoidon tavoitteet

1. Puruveden erinomainen vedenlaatu turvataan muuttuvassa ilmastossa
2. Puruveden lahtialueiden heikenty kehitys saadaan pysäytettyä ja tilaa parannettua
3. Puruveden suojelu-, virkistyskäyttö matkailuarvo kohenevat
4. Puruveden eri toimijat tekevät yhteistyötä vesiensuojelun ja tilan parantamiseksi
5. Puruveden vesienhoitotyö tukee Puruveden kalakantojen hoidon keskeisiä tavoitteita

SUUNNITTELUN TILANNE JA NÄKYMÄT

Vuoden 2021 yleissuunnitelma antaa hyvän perustan vesienhoidolle vielä muutaman vuoden

- nykyisistä toimijoista kukaan ei taida pystyä vetämään seuraavan yleissuunnitelman tekemistä

Hankekohtaiset suunnitelmat

- monipuolisia ratkaisuja vaatien valuma-aluekokonaisuuksien osaavista suunnittelijoista on pulaa

Tiedotus- ja ympäristökasvatussuunnitelma

- puuttuvat kokonaan eikä tekijää ole näkyvissä

VESIENHOITO VALUMA-ALUEILLA

VESIENHOIDON TILANNE JA NÄKYMÄT VALUMA-ALUEILLA

FRESHABIT-hankkeessa tehtiin useita kymmeniä vesienhoitorakenteita

- metsäkeskus toteutti rakenteista pääosan
- täydennettävä vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi

Pro Puruvesi toteuttanut rakenteet kahdella valuma-alueella ja suunnitteluttaa Enanlahden valuma-alueen rakenteita.

Saimaan vesiensuojeluyhdistys suunnittelee Sorvaslahden valuma-alueiden ratkaisuja.

Em. eteneminen täysin riittämätöntä tarvittavaan vaikuttavuuteen. E
ole resursseja. Metsäkeskuskin poissa. Myös omarahoitus ongelman
Positiivisena UPM:n suunnitelma ennallistaa Riitasensuon aluetta.

Suurena erityisongelma tehtyjen rakenteiden kunnon seuranta, huolto
ja täydentäminen.

VESIENHOITO VESIALUEILLA

VESIENHOIDON TILANNE JA NÄKYMÄT VESIALUEELLA

Hoitokalastus

- FRESHABIT-hankkeessa kokeiltiin hoitokalastusta muutamalla alueella
 - Saalista saatiin yli 100 000 kiloa ja opittiin miten voitaisiin jatkaa
- Sorvaslahdelta saadaan lisäkokemusta
- Tarvitaan suunnitelma miten hoitokalastusta jatketaan ja kalastorakennetta seurataan

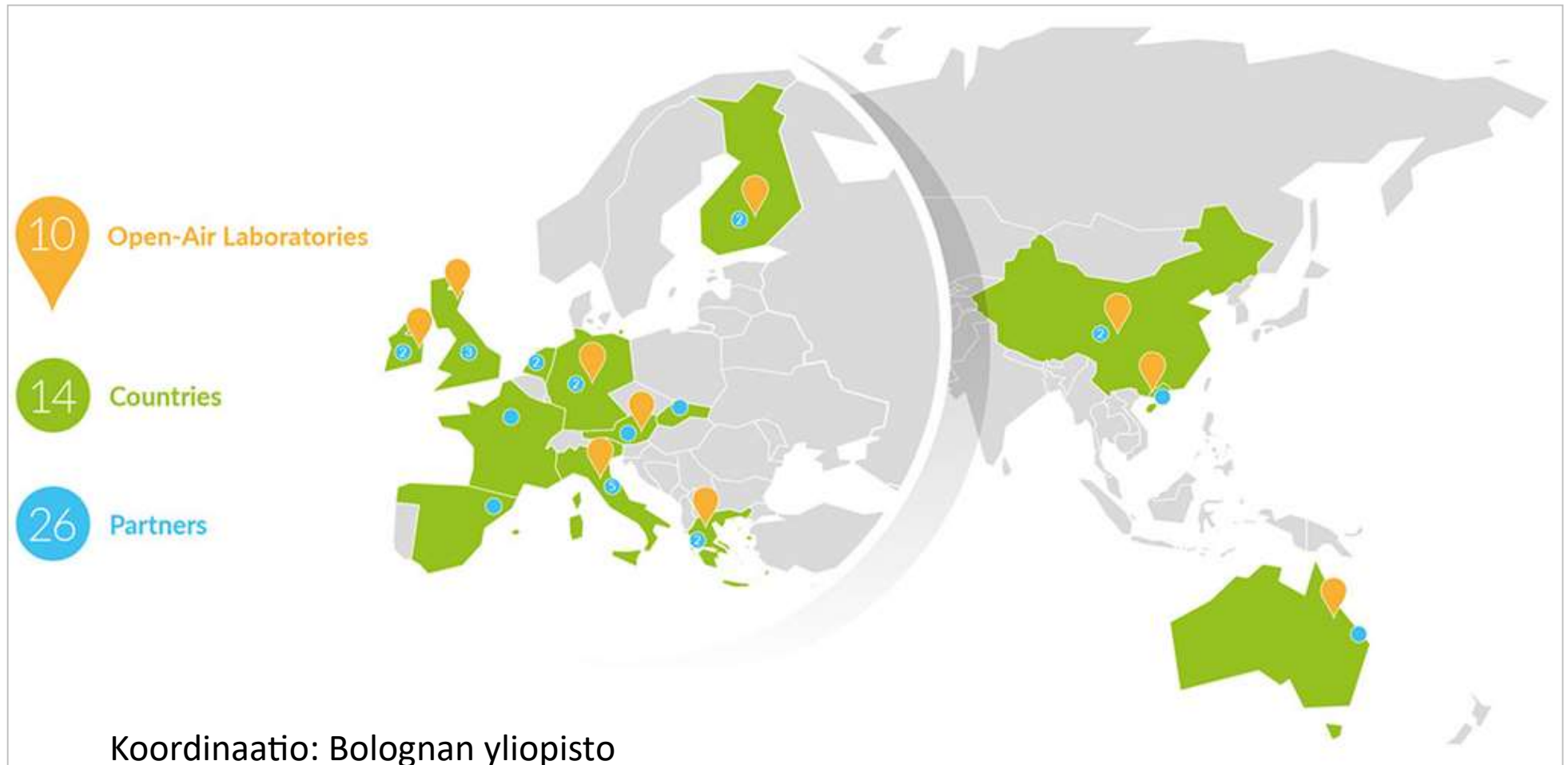
Vesikasvillisuuden niitot

- FRESHABIT-hankkeessa kaksi isohkoa erilaista niittokohdetta
- Nähtävä vesienhoidon kannalta merkittävät niittoalueet ja toisaalta lähinnä paikalliseen viihtyvyyteen liittyvät
- Tarvitaan linjaukset mitä niittoja tuetaan julkisin varoin ja millaiset jäävät niittäjien itsensä rahoittamiksi

VESIENHOIDON TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN

OPERANDUM

VESIENHOIDON TUTKIMUKSEN JA KEHITTÄMISEN TILANNA JA NÄKYMÄT

FRESHABIT-hanke, OPERANDUM-hanke ja HIILIPOLKU-hanke
johdattivat Puruveden tutkimus- ja kehittämispolulle

Tutkimus on hyvin potentiaalinen tie kansainvälisyyteen

Yksi LUKEn tutkimushanke-esitys vireillä

Puruveden vesienhoitoon liittyvä tutkimussuunnitelma
tarvitaan

- Kirkkaiden vesien vesienhoidon erityispiirteet yksi aihe
- Pyrittävä saamaan Puruveden vesienhoidolle
konkreettista hyötyä antavia tutkimuksia ja
kehittämishankkeita

YMPÄRISTÖKASVATUS

Myönteisen asenneilmapiirin rakentamista

Osaamisen ja kiinnostuksen lisäämistä omaehtoiseen vesienhoitoon

Vaikuttavuus myös pitkällä aikavälillä

Kohderyhmiä: nuoret, vapaa-aikasukkaat, maanomistajat ja vesialueen omistajat

TIEDOTTAMINEN

TIEDOTTAMISEN TILANNE JA NÄKYMÄT

Paikalliset ovat saaneet Puruveden vesienhoidosta melko hyvin tietoa erilaisissa tapahtumissa, tiedotustilaisuuksissa ja paikallismedian kautta sekä somessa

Valtakunnallinen tiedottaminen on ollut sattumanvaraista ja heikkoa

Mikään tahoe ei ole tällä hetkellä vastuussa Puruveteen liittyvästä tiedottamisesta

Tarvitaan Puruveden tilan ja vesienhoidon tiedotussuunnitelma

Tarvitaan yhteinen esittelymateriaali Puruvedestä ja sen vesienhoidosta

Tarvitaan selkeä roolitus tiedottamiseen

Nykyresurssit eivät riitä tarvittavaan tiedottamiseen

VERKOSTOITUMINEN

Tarvitaan oman toiminnan vaatim
paikallinen, maakunnallinen ja
valtakunnallinen verkosto

Valtakunnallisen
vesistökuunnostusverkoston
vuosiseminaari, FRESHABIT-hanke
OPERANDUM-hanke ja HIILIPOLK
hanke verkostojen edistäjinä

Henkilöt vaihtuvat, tilanteet
muuttuvat, verkostoja päivitettäv

RANTA-ASUKKAIDEN VAPAAEHTOISTYÖ

Painopiste on omien rantojen hoito

Tarvittaessa opastetaan

Rahallinen tuki on tarpeen suuritöisissä ja konein tehtävissä kunnostuksissa

Kotirantojen niittoihin soveltuvasta kalustosta ja yrittäjistä on seutukunnalla pul

Resurssinäkymiä Puruveden vesienhoitoon

Lupa- ja valvontavirasto ja Itä-Suomen elinvoimakeskus

- Mahdollisuudet näyttävät vähenevän entisestäänkin
- Ei käytännön vesienhoitotöitä

Savonlinnan ja Kiteen kaupungit

- Hyvin niukasti mahdollisuuksia käytännön vesienhoitotöihin

Suomen metsäkeskus

- Ei enää käytännön vesienhoitotöitä

Osakaskunnat

- Rajoitetusti on toimintamahdollisuuksia vesialueilla ja rannoilla

Pro Puruvesi

- Vapaaehtois pohjalla monipuolista toimintaa

Muut

- Yksittäisiä vesienhoitotöitä ja tutkimushankkeita

**KENELLÄKÄÄN EI RESURSSEJA SUURIIN HANKKEISIIN EIKÄ LAAJA-
ALASEEN PYSYVÄÄN VASTUUSEEN PURUVEDEN VESIENHOIDOSTA**

PURUVEDEN VESIENHOIDON JOHTAMINEN

Epäselvää mikä taho vastaa Natura-kriteerien pysyvästä täyttymisestä Puruvedellä

Epäselvää mikä taho vastaa Puruveden ekologisen luokituksen säilymisestä erinomaisena

Mikään taho ei vastaa Puruveden vesienhoidon yleissuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta

Mikään taho ei vastaa vesienhoitotoimien koordinoimisesta Puruvedellä

Koko Puruveden kattavat suunnitelmat, linjaukset ja vastuut puuttuvat osittain, muutamilta vesienhoidon osa-alueilta kokonaan, esim. tiedottaminen

PURUVEDEN VESIENHOIDON JOHTAMINEN VASTUUTONTA

Puruveden, Karjalan Pyhäjärven ja itäisen Pihlajaveden vesienhoidon organisointi

Esiselvitysraportti

PAAVO JANTUNEN

RATKAISU MONIIN EDELLÄ
MAINITSEMISTANI ONGELMISTA
PURUVEDEN VESIENHOIDOSSA
SE ON SÄÄTIÖ, JOKA OTTAA
PÄÄVASTUUN VESIENHOIDOSTA
PURUVEDELLÄ, KARJALAN
PYHÄJÄRVELLÄ JA ITÄISELLÄ
PIHLAJAVEDELLE

KIITOS